

רע"פ 8408/15 - שמעון חביב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8408/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: שמעון חביב

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 11.11.2015 בעפ"ג 3239-10-15 שניתן על ידי כבוד השופטים: ד' ברלינר - נשיאה, ש' דותן וא' אורנשטיין - סג"נ; ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד שאדי כבהא

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (הנשיאה ד' ברלינר, סגן הנשיאה א' אורנשטיין והשופטת ש' דותן) בעפ"ג 3239-10-15 מיום 11.11.2015, במסגרתו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופט ש' אבינור) בת"פ 1540-09-13 מיום 9.9.2015, בגדרו נגזרו על המבקש 17 חודשי מאסר בפועל; שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור עבירה מסוג פשע על פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים); וקנס בסך 1,500 ש"ח.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע, במסגרת עסקת טיעון, על יסוד הודאתו בעובדות האישומים הראשון, השלישי והחמישי בכתב האישום, בעבירות של סחר בסם מסוכן, לפי סעיף 13 בצירוף סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים; והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים. לפי המתואר בחלקו הכללי של כתב האישום המתוקן, במועדים הרלבנטיים נהגו המבקש ונאשם 2 (להלן: השניים) לסחור בסמים מסוכנים, תוך תכנון ותאום טלפוני מקדים לעסקאות הסמים עם צרכני הסם. על פי עובדות האישום הראשון, ביצעו השניים עסקת סמים עם אחד מלקוחותיהם ביום 15.8.2013. השניים הגיעו עם רכבם לתחנת דלק, שם נכנס הלקוח לחלקו האחורי של הרכב, מסר למבקש 600 ש"ח וקיבל ממנו בתמורה שתי שקיות המכילות סם מסוג קוקאין במשקל מצטבר של 1.1 גרם. על פי עובדות האישום השלישי, ביום 22.8.2013 הגיעו השניים לתחנת דלק באמצעות רכבם, שם נטל המבקש מהגלגל הקדמי הימני של הרכב עשר אריזות פלסטיק המכילות סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של למעלה מחמישה גרם, ומסר אותם לנאשם 3 תמורת סכום כסף. על פי עובדות האישום החמישי, ביום 22.8.2013 החזיקו השניים בדופן הגלגל הימני של רכבם אריזות המכילות סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של למעלה מ-15 גרם, שלא לצריכה אישית.
3. ביום 9.9.2015 גזר בית משפט השלום את עונשו של המבקש. במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם בחן בית משפט השלום את הפגיעה בערכים המוגנים, את נסיבות ביצוע העבירה, ואת מדיניות הענישה הנהוגה. בית המשפט עמד על כך שעבירות החזקה וסחר בסמים גורמות פגיעה רבה וחמורה בחברה ומהוות גורם מחולל פגיעה המצוי ברקע ביצוען של עבירות רבות נוספות. בית המשפט ציין לחומרה מספר נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, וביניהן התחכום בו בוצעו העבירות והתכנון שקדם להן; מספר העבירות; והעובדה כי המבקש סחר בסם קשה ומסוכן. לאחר שעמד על מדיניות הענישה הנהוגה בית משפט השלום קבע, כי מתחם העונש הראוי נע בין שמונה לשמונה עשר חודשי מאסר בפועל, לכל אחד משלושת האישומים.
4. בבואו לקבוע את עונשו של המבקש בתוך המתחם, התייחס בית משפט השלום למספר נסיבות מקלות וביניהן, הודאתו אשר חסכה זמן שיפוטי; נסיבות חייו האישיות; וההליך השיקומי שעבר. לחומרה נשקל עברו הפלילי המכביד של המבקש אשר לחובתו עשר הרשעות קודמות במגוון עבירות, לרבות עבירות סמים. בנוסף, בית משפט השלום קבע, כי נסיבות המקרה אינן מצדיקות חריגה לקולה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום. בית משפט השלום עמד על כך שמעשי העבירה ומידת אשמו של המבקש הם בעלי חומרה יתירה, ועל כן חריגה ממתחם העונש ההולם לצרכי שיקום אפשרית רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, אשר אינן מתקיימות בענייננו. עוד נקבע, כי לא הוכחה התמכרותו של המבקש לסמים, ועל כן אין לראות בטענת ההתמכרות נימוק מרכזי התומך בהעדפת שיקולי שיקום על פני שיקולי ענישה. על כן, נגזר עונשו של המבקש כאמור בפסקה 1 לעיל.
5. המבקש ערער על גזר הדין לבית המשפט המחוזי, אשר דחה את ערעורו, וקבע כי בית משפט השלום שקל ככובד ראש את כלל הנסיבות הקשורות ושאינן קשורות בביצוע העבירה, ואין מקום להתערב בגזר דינו. בית המשפט המחוזי קבע, כי בית משפט השלום צדק כאשר נמנע מלחרוג לקולה ממתחם עונשו של המבקש משיקולי שיקום. בנוסף, בית המשפט עמד על חומרתן הרבה של נסיבות העבירה ועל האינטרס הציבורי שבמלחמה בנגע הסם. עוד קבע בית המשפט, כי אפילו אם נקבל את טענת המבקש כי הוא עבר תהליך גמילה מסמים עדיין התמונה הכללית מצביעה על כך שהוא ביצע את הסחר בסמים לאו דווקא על רקע התמכרותו אלא לצורך הפקת רווחים.

הבקשה למתן רשות הערעור

6. המבקש טוען כי לא היה מקום לסטות מהמלצותיו של תסקיר שירות המבחן, אשר המליץ בשל שיקולי שיקום להימנע מהשתתף מאסר בפועל ולהסתפק לכל היותר בענישה על דרך של שירות לתועלת הציבור. בנוסף, המבקש מסכים כי כאשר מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתרה, סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מאפשר לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן. עם זאת, הוא גורס כי בעניינו גם אם ביצע מעשים חמורים, אין מדובר במעשים בעלי חומרה יתרה ביחס לסוג העבירות אשר ביצע. לבסוף, המבקש טוען כי נסיבות חייו האישיות מצדיקות הקלה נוספת בעונשו, וכי השתתף מאסר בפועל תחבל בהליך השיקומי שעבר עד כה ותהווה "מכת מוות", כלשונו, לסיכויי העתידיים להשתקם באופן מלא.

דיון והכרעה

7. עיינתי בבקשה, ובפסקי הדין של הערכאה הדיונית וערכאת הערעור, ואני סבור כי אין מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן עולה טענה בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (ראו: ר"ע 103/82 חנין חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982) (להלן: הלכת חנין חיפה)) או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (ראו: רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). בעניינינו, בקשת רשות הערעור אינה מעוררת שאלה משפטית עקרונית שכזו והמבקש לא הצביע על עילה המצדיקה דיון ב"גלגול שלישי" בהתאם להלכת חנין חיפה. מעיון בבקשה עולה, כי מכלול טענותיו של המבקש נוגעות לעניינו הפרטני בלבד, אינן מעלות כל סוגיה כללית או שיקולי צדק מיוחדים ומהוות חזרה על הטענות שהעלה הן בבית משפט השלום והן במסגרת ערעורו לבית המשפט המחוזי.

8. הטיעונים בבקשה מתמקדים רובם ככולם בגזר דינו של המבקש. הלכה היא כי טענות לעניין חומרת העונש אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו: רע"פ 2275/15 אברמוב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (5.5.2015); רע"פ 1174/97 רפאלי נ' מדינת ישראל (24.3.1997)). סבורני כי המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים, וזאת בפרט לנוכח כך ששתי הערכאות הקודמות התייחסו בהרחבה וביסודיות למכלול השיקולים בקביעת עונשו של המבקש והגיעו למסקנה זהה.

1. למעלה מן הצורך, גם לגופם של דברים לא מצאתי כי יש דבר בטענות המבקש. אין בידי לקבל את טענותו של המבקש לפיה היה מקום לחרוג לקולה ממתחם הענישה שנקבע לו, בשל שיקולי שיקום. בית משפט זה עמד לא אחת על כך ששיקול השיקום אינו חזות הכול ולצדו ניצבים שיקולים רבים נוספים (ראו למשל: ע"פ 5719/12 יהודה נ' מדינת ישראל (14.3.2013); ע"פ 8232/11 מדינת ישראל נ' פלוני (23.4.2012)). בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי כבר דנו בהרחבה בסוגיית שיקומו של המבקש והגיעו למסקנה דומה לפיה אין לחרוג לקולה ממתחם העונש הראוי בשל שיקולי שיקום. אינני מוצא מקום להתערב במסקנה זו. בעניינינו, ישנם שיקולים מרכזיים נוספים מלבד שיקול השיקום, וביניהם הצורך ביצירת הרתעה אישית נוכח עברו הפלילי המכביד של המבקש והגנה על אינטרס הציבור ועל שלומו מפני נגע הסם. ודוק: בית משפט השלום העניק משקל בלתי מבוטל לשיקול השיקום והתחשב בו לקולה, בשעה שגזר את עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה שנקבע לו. כך, חרף עברו הפלילי המכביד, נקבע כי יש לגזור את עונשו בשליש התחתון של מתחם הענישה, ואינני רואה מקום להקלה נוספת בשל שיקול זה.

2. בנוסף, המבקש מלין על כך שלא ניתן, לטעמו, משקל מספק, להמלצותיו של שירות המבחן, בפרט בכל הנוגע להליך שיקומו. לעניין זה, ידועה ההלכה אשר צוינה אף על ידי המבקש עצמו, לפיה תסקיר שירות המבחן, למרות הערכת מקצועיותו הרבה, מהווה המלצה בלבד ובית המשפט רשאי להפעיל את שיקול דעתו בהתחשב בכלל האינטרסים העומדים לפניו (ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל (2.8.2015); רע"פ 4144/15 אבו אלטיף נ' מדינת ישראל (16.6.2015); בש"פ 5309/05 צמח נ' מדינת ישראל (29.6.2005)). שתי הערכאות הקודמות התייחסו בהרחבה לתסקיר שירות המבחן, וקבעו כי ההמלצות המובאות בו אינן מביאות בחשבון את כלל נסיבות המקרה, ובפרט את חומרתן הרבה של העבירות, בשים לב לכמות הסם הגדולה בה סחר המבקש ולרמת התכנון והתחכום בה בוצעו מעשיו. על כל האמור, אין בידי לקבל את בקשת רשות הערעור.

3. סוף דבר, הבקשה נדחית. לפיכך, ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע העונש.

ניתנה היום, כ"ז בכסלו התשע"ו (9.12.2015).

ש ו פ ט